

EURÓPSKA KOMISIA

Brusel, 05.X.2005

Konečné rozhodnutie K(2005)3639

Vec: Štátna pomoc č. N 419/2005 - Slovenská republika
Štátna pomoc Hornonitrianske bane Prievidza na rok 2005

Vážený pán minister,

1. Konanie

1. Slovenská republika v liste z 8. augusta 2005, ktorý Komisia zaevidovala 16. augusta 2005, oznámila svoj zámer udeliť pomoc banskej spoločnosti *Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.*

2. Podrobný opis pomoci

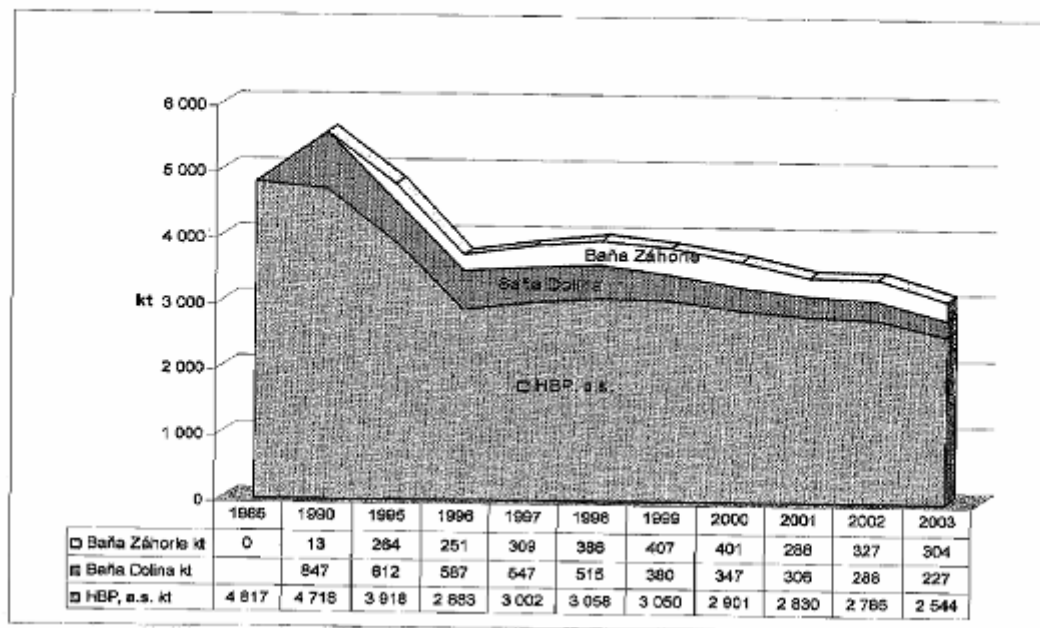
2. Je potrebné postupne opísať proces reštrukturalizácie slovenského uhoľného priemyslu, banskej spoločnosti *Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.*, ako aj predmetnú pomoc.

2.1 Proces reštrukturalizácie slovenského uhoľného priemyslu

3. V Slovenskej republike sú tri banské podniky, ktoré produkujú uhlie. Ide o spoločnosti *Baňa Dolina, a.s.*, *Baňa Záhorie, a.s.* a *Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.* Nasledujúci graf znázorňuje vývoj produkcie uhlia v týchto troch podnikoch.

J. E.pán Eduard KUKAN
minister zahraničných vecí SR
Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky
Hlboká cesta 2
833 36 Bratislava
Slovenská Republika

ŤAŽBA UHLIA V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

4. Prognóza produkcie týchto podnikov do roku 2020 predpokladá stálu produkciu podniku *Baňa Záhorie, a.s.* v objeme približne 350 000 ton uhlia ročne, postupné znižovanie výroby podniku *Hornonitrianske bane Prievdza, a.s.* z 2 544 000 ton uhlia v roku 2003 na približne 2 000 000 ton uhlia v roku 2020 a uzatvorenie podniku *Baňa Dolina, a.s.*
5. Tieto tri spoločnosti tvorili do roku 1993 súčasť štátneho podniku *Slovenské uhoľné bane*. V roku 1993 sa tento štátny podnik rozdelil na sedem nezávislých podnikov. Dodnes sa zachovali len tri súkromné podniky *Baňa Dolina, a.s.*, *Baňa Záhorie, a.s.* a *Hornonitrianske bane Prievdza, a.s.*
6. Slovenská republika nezasahuje do správy týchto podnikov, ktoré sú súkromnoprávnymi spoločnosťami.
7. Slovenská republika oznámila Komisii svoj zámer udeliť po pristúpení k Európskej únii slovenskému uhoľnému priemyslu pomoc v zmysle článku 5 ods. 2 nariadenia č. 1407/2002/ES. Tento spis sa momentálne skúma pod číslom N 324/2005.

2.2 Banská spoločnosť *Hornonitrianske bane Prievdza, a.s.*

8. *Hornonitrianske bane Prievdza, a.s.* (ďalej len HBP) sú najväčším slovenským banským podnikom. Produkujú 79 % uhlia vyprodukovaného v Slovenskej republike, čo v roku 2003 predstavovalo 2 544 000 ton uhlia. Spoločnosť ťaží v baniach v Novákoch, Cigeli a Handlovej. Posledné dve uvedené bane sa v súčasnosti zatvárajú. K 31. decembru 2004 mala spoločnosť

4 648 zamestnancov, ich priemerná mesačná mzda bola 15 535 SKK (408 EUR)¹.

9. HBP sa na akciovú spoločnosť pretransformovali v roku 1996. Fond národného majetku, ktorý bol pôvodným vlastníkom, predal 97 % akcií súkromným investorom, medzi ktorými sa nachádzajú aj zamestnanci spoločnosti.
10. HBP po transformácii na akciovú spoločnosť začali proces reštrukturalizácie a znižovania nákladov s cieľom prispôbiť sa svetovej konkurencii. Počet zamestnancov sa znížil z 8 200 v roku 1996 na 4 684 na konci roku 2004, výroba uhlia sa od roku 1996 do roku 2003 znížila z 3 002 000 ton na 2 544 000 ton uhlia. V roku 2003 mala spoločnosť obrat 5 392 150 000 SKK (141 926 000 EUR).
11. Spoločnosť napriek svojmu úsiliu dosiahnuť hospodársku životaschopnosť zaznamenala straty v roku 2002 (75 613 SKK, 2 000 EUR), aj v roku 2003 (432 518 SKK, 11 000 EUR). Pozerá sa však optimisticky na možnosť dosiahnuť v nasledujúcich rokoch zisky, najmä v dôsledku značného zvýšenia ceny uhlia, ako aj vďaka záväzku vyrábať 15 % elektrickej energie z domácich zdrojov, ktorý sa má stať súčasťou novej slovenskej energetickej politiky². Tento záväzok je v súlade s článkom 11 ods. 4 smernice 2003/54/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou.

2.3 Opis predmetnej pomoci

12. Slovenský Zákonník práce ukladá banským podnikom povinnosť platiť invalidné dôchodky ich zamestnancom a bývalým zamestnancom, ktorí sa zranili v bani a následkom tohto zranenia stratili zamestnanie alebo museli prijať horšie platené zamestnanie.
13. Invalidný dôchodok je rovný rozdielu medzi mzdou, ktorú baník poberal pred úrazom a mzdou, ktorú poberá v novom zamestnaní. Ak je nezamestnaný, invalidný dôchodok je rovný rozdielu medzi podporou v nezamestnanosti a bývalou mzdou.
14. Pri úrazoch, ku ktorým došlo po 25. novembri 1993, sú tieto dôchodky vyplácané slovenskou Sociálnou poisťovňou³. Pri úrazoch, ku ktorým došlo predtým náklady na tieto dôchodky znáša podnik⁴.
15. Predmetnou pomocou Slovenská republika uhradí HBP sumu, ktorú musia HBP v roku 2004 zaplatiť ako invalidný dôchodok svojim zamestnancom

¹ Podľa výmenného kurzu z 8. februára 2005, 1 EUR = 38,0559 SKK.

² Uhlie je v Slovenskej republike jediným obvyklým domácim energetickým zdrojom.

³ Touto zmenou legislatívy Slovenská republika zosúladiť svoje právne predpisy s praxou vo väčšine ostatných členských štátov.

⁴ Poberatelia týchto dôchodkov dostávajú dôchodok od Sociálnej poisťovne, ktorá následne požaduje od banského podniku uhradenie sumy, ktorú vyplatila poberateľom, najneskôr do 30. júna nasledujúceho roka.

a bývalým zamestnancom, ktorí utrpeli pracovný úraz pred 26. novembrom 1993. Táto suma je rovná 36,9 milióna slovenských korún (SKK) (964 951,35 EUR)⁵.

16. Slovenské orgány odovzdali Komisii zoznam 510 osôb, ktoré poberajú takýto invalidný dôchodok, ako aj dôkazy o vyplatení týchto dôchodkov. Časť z týchto osôb pracovala v dvoch baniach, ktoré boli nedávno zatvorené, teda v bani Cigel' a v bani Handlová. Druhá časť pracovala alebo naďalej pracuje na horšie platených pracovných miestach v bani Nováky.

3. Hodnotenie pomoci

17. Podľa článku 87 ods. 1 Zmluvy „*pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá naruša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.*“
18. Vyplatením sumy 36,9 milióna SKK podniku HBP udeľuje Slovenská republika podniku HBP finančné zvýhodnenie. Obchod s uhlím je v Európskej únii obmedzený. Slovenská republika uhlie nevyváža; v roku 2003 doviezla uhlie v objeme približne 20 % zo svojich celkových potrieb z Českej republiky. Komisia sa však domnieva, že pomoc by mohla obmedziť možnosti vývozu pre výrobcov uhlia so sídlom v iných členských štátoch. Mohla by preto ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Predmetné opatrenia preto tvoria štátnu pomoc.
19. Otázkou je, či je táto pomoc zlučiteľná so spoločným trhom. Ak je uhlie, ktoré produkujú *Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.*, uhlím v zmysle článku 2 písm. a) uvedeného nariadenia č. 1407/2002, sú kritériá zlučiteľnosti pomoci určené v tomto nariadení.
20. Podľa článku 2 písm. a) nariadenia č. 1407/2002 je uhlím v zmysle tohto nariadenia uhlie vysokej, strednej a nízkej kvality kategórie A a B v zmysle medzinárodného kodifikačného systému pre uhlie, ktorý ustanovila Európska hospodárska komisia Spojených národov. *Hornonitrianske bane Prievidza, a.s.*, produkujú uhlie nízkej kvality kategórie A a B. Ide teda o uhlie v zmysle článku 2 písm. a) uvedeného nariadenia č. 1407/2002.
21. Odôvodnenie 15 tohto nariadenia stanovuje, že podniky uhoľného priemyslu môžu dostať „*pomoc na pokrytie nákladov, ktoré sa v súlade s bežnou účtovnou praxou nedotýkajú výrobných nákladov. Táto pomoc je určená na pokrytie výnimočných nákladov, najmä zdedených záväzkov.*“
22. Článok 7 a príloha k nariadeniu č. 1407/2002/ES presnejšie vymedzujú pojem „*zdedené záväzky*“. Podľa článku 7 „*štátna pomoc poskytnutá subjektom, ktoré vykonávajú alebo vykonávali činnosť v súvislosti s výrobou uhlia, aby sa im umožnilo pokryť náklady vznikajúce alebo ktoré vznikli z racionalizácie*

⁵

Podľa výmenného kurzu zo 7. septembra 2005, 1 EUR = 38,2403 SKK.

a reštrukturalizácie uhoľného priemyslu, ktoré nesúvisia s bežnou výrobou („zdedené záväzky“), sa môže považovať za kompatibilnú so spoločným trhom za predpokladu, že zaplatená suma nepresiahne tieto náklady“.

23. Pri právnom posudzovaní predmetnej pomoci je treba rozlišovať medzi dôchodkami týkajúcimi sa úrazov, ku ktorým došlo v už zatvorených baniach (baňa Cigel' a baňa Handlová), a úrazov v stále prevádzkovanvej bani (baňa Nováky).
24. Pokiaľ ide o dôchodky za úrazy, ku ktorým došlo v už zatvorených baniach, Komisia sa nazdáva, že predstavujú „zostatkové náklady vyplývajúce zo správnych, právnych a daňových ustanovení“ v zmysle čísla 1 písm. f) prílohy k nariadeniu, ktorá definuje presné kategórie zdedených záväzkov, pretože vyplývajú z právnych predpisov, konkrétne zo slovenského Zákonníka práce, a pretože sa týkajú baní, ktorých produkcia bola zastavená. Komisia už na rovnakom základe odsúhlasila náhradu invalidných dôchodkov zo strany Poľska poľským baníkom, ktorí pracovali v medzičasom zatvorených baniach⁶.
25. Pokiaľ ide o dôchodky za úrazy, ku ktorým došlo v stále prevádzkovaných baniach, tiež vyplývajú z rovnakého právneho predpisu, slovenského Zákonníka práce. Avšak otázkou je, či sa môžu považovať za zdedené záväzky alebo ich treba naopak považovať za záväzky vyplývajúce zo súčasnej produkcie.
26. V tomto ohľade treba predovšetkým uviesť fakt, že na začiatku procesu prechodu od komunistického systému k systému trhového hospodárstva slovenský zákonodarca rozhodol, že banské podniky musia pokryť dodatočné náklady vyplývajúce z vyplácania invalidných dôchodkov za úrazy, ku ktorým došlo pred 26. novembrom 1993.
27. Hraničný dátum pre platby sa zhoduje so začiatkom privatizácie a reštrukturalizácie slovenských baní, rokom 1993. Vtedajším rozhodnutím zákonodarcu bolo, že nové nezávislé spoločnosti zdedia záväzky bývalých štátnych baní, ale že od tohto dátumu prevezme riziká nasledujúcich rokov Sociálna poisťovňa, a teda štát.
28. Náklady, ktoré podnik vynakladá na invalidné dôchodky baníkov, ktorí utrpeli úraz pred 26. novembrom 1993, preto predstavujú zdedené záväzky a nevzťahujú sa na súčasnú produkciu. Vyplatenie 36,9 milióna SKK Slovenskou republikou má preto za cieľ odstrániť zdedený záväzok v zmysle čísla 1 písm. f) prílohy k nariadeniu č. 1407/2002/ES.
29. Predmetná pomoc je preto zlučiteľná v zmysle článku 7 nariadenia č. 1407/2002 v kombinácii s číslom 1 písm. f) prílohy k nariadeniu.

⁶ Prípád N 571/2004, rozhodnutie Komisie z 22. júna 2005, v Ú. v. EÚ zatiaľ nepublikované, bod 83.

4. Rozhodnutie

Komisia rozhodla, že uvedená pomoc sa považuje za zlučiteľnú so spoločným trhom.

V prípade, že tento list obsahuje dôverné informácie, ktoré by nemali byť zverejnené tretím stranám, Vás Komisia vyzýva, aby ste jej to v lehote pätnástich pracovných dní odo dňa prijatia tohto listu oznámili. V prípade, že Komisia do požadovaného termínu nedostane odôvodnenú žiadosť, bude to považovať za Váš súhlas s oznámením úplného znenia tohto listu tretím stranám a jeho uverejnením v autentickom jazyku na internetovej stránke http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids/. Takáto žiadosť musí byť zaslaná doporučenou poštou alebo faxom na:

Európska komisia
Generálne riaditeľstvo pre energetiku a dopravu
Riaditeľstvo A, oddelenie A.4 (Direction A, unité A.4)
Bâtiment DM 24/Bureau 109
B-1049 BRUSEL
Fax: 0032 2 29 64 104

Prijmite, prosím, pán minister, výraz mojej najhlbšej úcty

za Komisiu

Andris Piebalgs
člen Komisie